

Kuva: Metla/M. Ahlqvist

Rotupuisto

Jalostusaseman lähistöllä kasvaa lukuisia puukokoelmia, joissa säilytetään arvokasta geeniainesta, kuten pluspuiden vartteita tulevaisuuden jalostusta varten.

Jalostusaseman yhteyteen perustettiin 1960-luvulla puisto, johon on kerätty kotimaisten puulajien erikoismuotoja. Tämä ns. Rotupuisto havainnollistaa puulajiemme laajaa luontaista perinnöllistä vaihtelua. Puistossa kasvaa mm. kulta- ja pylväskuusia sekä liuskalehtikoivuja ja kääpiömäntyjä. Puiston nähtävyyksiin kuuluvat myös presidenttien puut. Presidentit Urho Kekkonen, Mauno Koivisto, Martti Ahtisaari ja Tarja Halonen ovat kukin vierailleet Haapastensyrjässä virkakaudellaan ja istuttaneet puistoon nimikkopuunsa.

Kuva: Metla/M.-L. Annala

Kuva: Metla/J. Antola

METLA

Haapastensyrjän jalostusasema
Haapastensyrjäntie 34
12600 Läyliäinen
Puh 010 2111
Faksi 010 2910
etunimi.sukunimi@metla.fi

Jalostusaseman esimies
Pentti Kananen

www.metla.fi/va/haapastensyrja/

Kuva: IV 2008

Haapastensyrjän jalostusasema

Kuva: Metla/R. Häggqvist

Haapastensyrjän jalostusasema on metsänjalostustoiminnan keskuspaikka Suomessa. Etelä-Hämeessä, Lopella sijaitseva jalostusasema perustettiin vuonna 1960, kun Osuuspankkijärjestö luovutti Haapastensyrjän maatalan Metsänjalostussäätiön käyttöön 50 vuodeksi. Metsäntutkimuslaitokselle jalostusasema siirtyi vuonna 2000, kun Metsänjalostussäätiön koko jalostustoiminta yhdistettiin Metlaan. Jalostusasema toimii Metlan Vantaan toimintayksikön alaisuudessa.

Asemalla työskentelee pysyvästi noin 30 henkeä, joista kuusi on tutkijoita ja jalostajia. Kesäisin on tilapäistä työvoimaa noin 20 henkeä. Lisäksi Haapastensyrjässä vieraillee vuoden mittaan useita ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka työskentelevät jalostusasemalla lyhyitä aikoja.

Haapastensyrjän uusi toimisto- ja laboratoriorakennus, Riihelä, valmistui loppuvuodesta 2007. Arkkitehtitoimisto Häkli Ky:n suunnittelema rakennus palkittiin kunniamaininnalla Puupalkinto 2008 -kilpailussa. Talon sisustuksessa on käytetty monipuolisesti kotimaisia ja ulkomaisia puulajeja. Rakennukseen käytetty puutavara on peräisin Metlan omista metsistä.

Kuva: Pietari Vuoris

Jalostusaseman toiminnan painopisteitä ovat perinteinen metsäpuiden jalostustyö sekä uusien menetelmien kehittäminen. Metsänjalostuksen työvaiheita ovat puiden valinta, risteyttäminen ja valittujen puiden jälkeläisten testaus koeviljelyksissä. Kehittämistyö tähtää jalostustyön nopeuttamiseen, siementuotannon lisäämiseen ja kasvullisen lisäyksen menetelmien tehostamiseen. Yksi merkittävimmistä kehittämistyön saavutuksista on koivun siementuotanto kasvihuoneissa.

Kuva: Metla/M-L Annala

Tärkeimmät jalostettavat puulajit ovat mänty, kuusi ja rauduskoivu, mutta myös muita puulajeja, kuten haapaa, leppää ja lehtikuusta sekä rauduskoivun erikoismuotoa visakoivua on jalostettu. Jalostuksessa pyritään puiden kasvun, laadun ja viljelyvarmuuden parantamiseen.

Jalostustyön tulokset siirretään käytäntöön pääasiassa siementiljelysten avulla. Metalla on tässä työssä keskeinen rooli siementiljelysten suunnittelijana ja vartteiden tuottajana. Haapastensyrjässä kasvatetaan vuosittain tuhansia vartetaimia istutettaviksi uusiin siementiljelyksiin.

Viime vuosina jalostusaseman toiminta on laajentunut metsänjalostuksen lisäksi metsägeneettiseen tutkimukseen sekä muuhun metsäntutkimukseen. EU-hankkeessa TREESNIPS on tutkittu puiden sopeutumisominaisuuksien geneettistä perustaa. Laajassa Metsät 2050-hankkeessa selvitetään puiden sopeutumista ilmastomuutokseen. Muita tutkimusaiheita ovat mm. puiden sienijuuret eli mykorritsat sekä rahkasammalten kasvatus biopoltoainesten valmistusta varten.

Jalostusaseman taimitarha-alueen pinta-ala on noin kuusi hehtaaria, joista kaksi hehtaaria on kasvihuoneita. Suurimpien kasvihuoneiden korkeus on yhdeksän metriä ja pituus jopa 100 metriä. Niihin on perustettu puiden jalostustarhoja sekä koivun siementiljelyksiä. Lisäksi niissä kasvatetaan ilmastomuutostutkimuksen aineistoja.

Osa kasvihuoneista on varustettu kehittyneellä automaatiolla, jonka avulla kasvuoloja voidaan seurata ja säädellä tarkoin. Tutkimuskasvihuoneen varustukseen kuuluvat myös pakastuslaitteet, joilla testataan taimen kylmänkestävyyttä. Yksi huoneista on suunniteltu erityisesti oksapistokkaiden juurrutukseen. Uudessa laboratoriossa puolestaan voidaan tuottaa esimerkiksi haavan ja visakoivun taimia solukoviljelyn avulla.

Kuva: Metla/M-L Annala